

УДК 305 (063)

Г34

Рецензенти:

**Бондарчук
Олена Іванівна**

доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології управління Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти, Державний вищий навчальний заклад «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України

**Дойчик
Максим Вікторович**

кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри філософії, соціології та релігієзнавства ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Г34

Гендерні студії: навчання, дослідження та практика.

Збірник матеріалів II-ї Міжнародної конференції «Гендерні студії: навчання, дослідження та практика» та семінару для молодих дослідників «Гендерні студії: освіта, гендерна рівність, демократія, мир» (16-20 квітня 2018 р.) / За ред. О.В. Авраменко, Т.В. Лісова. – Кропивницький: Видавництво «КОД».– 270 с. ISBN 978-617-653-042-8

Видання відображає гендер як міждисциплінарну систему знань і систему практик. Наукові розвідки охоплюють аналіз гендерної проблематики в різноманітних соціально-гуманітарних та політико-правових сферах. Матеріали конференції можуть бути широко використані науковцями та дослідниками гендерної проблематики, студентською молоддю та іншими читачами, що цікавляться проблемами гендерних студій.

УДК 305 (063)

Рекомендовано до друку:

Вченою радою Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (протокол № 8 від 26 березня 2018);

Вченою радою Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (протокол № 9 від 22 березня 2018).

ERASMUS+ Project “Gender Studies Curriculum: A Step for Democracy and Peace in EU-neighboring countries with different traditions – GeSt” [Ref. Number: 561785-EPP-1-2015-1-LT-EPPKA2-CBHE-JP

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Відповідальність за зміст опублікованих матеріалів несуть автори публікацій

Адреса редакційної колегії: Шевченка, 1, Кропивницький, 25006

E-mail: gestconf2018@gmail.com

ISBN 978-617-653-042-8

© Автори публікацій, 2018
© ЦДПУ ім.В.Винниченка, 2018
© НПУ ім. М. Гоголя, 2018
© Видавництво «КОД», 2018

Slaoui S., Belghiti K. (<i>Sidi Mohamed Ben Abdellah University-Fez, Morocco</i>) AN EXPLORATORY STUDY OF SEX EDUCATION IN MOROCCAN EDUCATION BETWEEN ATTITUDES AND IMPLEMENTATION	104
Telukha S. (<i>National Technical University "Kharkiv Politechnic Institute". Ukraine</i>) TRAUMA SIGNALS ABOUT CHORNOBYL: WOMEN'S TESTIMONYS	108
Tereškinas A. (<i>Vytautas Magnus University, Lithuania</i>) UNDOING FATHERHOOD: POSTDIVORCE FATHERING PRACTICES IN LITHUANIA	111
Turai R. (<i>Central European University, Hungary</i>) ANYTHING GOES? THE SHORTCOMINGS OF LIBERAL FEMINISM IN VIEWS ABOUT GENDER DIFFERENCE IN SCHOOL	111
Tytarenko T. (<i>Інститут соціальної та політичної психології НАПН України</i>) PERSONAL LIFE DISSATISFACTION: GENDER VARIATIONS	112
Volchanska H., Chorna O. (<i>Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University</i>) GENDER BIASED UNIVERSITY TRAINING	113
Zanzoun M. (<i>Sultan Moulay Slimane University, Morocco</i>) GENDER IN LANGUAGE EDUCATION: PARADOXES, MANIFESTATIONS, AND IMPLICATIONS	114
Zerai Z. (<i>University of Manouba, Tunisia</i>) THE FEMALE BODY: AN OUTRAGED SPACE IN ISLAMIC THOUGHT	117
Авер'янова А. (<i>НДУ ім. М.В. Гоголя, Україна</i>) ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ, ЩО ПОТРАПИЛИ У СКЛАДНІ ЖИТТЄВІ ОБСТАВИНИ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ	119
Авраменко О., Яременко Л. (<i>ЦДПУ імені Володимира Винниченка, Україна</i>) ПРО ОСОБЛИВОСТІ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПРОГРАМИ «ОСВІТНІ ВИМІРЮВАННЯ. ГЕНДЕРНІ СТУДІЇ: НАУКОВИЙ АСПЕКТ»	120
Акбаш К., Пасічник Н., Ріжняк Р. (<i>ЦДПУ імені Володимира Винниченка, Україна</i>) ЗАСТОСУВАННЯ ПРОСТИХ ІНДЕКСІВ ГЕНДЕРНОГО ПАРИТЕТУ У ДЕМОГРАФІЧНІЙ ТА НЕДЕМОГРАФІЧНИХ СФЕРАХ	122
Анішук А. (<i>НДУ імені Миколи Гоголя, Україна</i>) ОСОБЛИВОСТІ МОВЛЕННЄВОГО САМОВИРАЖЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ РІЗНОЇ СТАТІ	125
Баленко В. (<i>КНУ імені Тараса Шевченка, Україна</i>) ПРОБЛЕМА ПОДОЛАННЯ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ У ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ	127
Барановський Ф. (<i>НДУ імені Миколи Гоголя, Україна</i>) ПРОБЛЕМА ГЕНДЕРНОЇ НЕРІВНОСТІ В ПОЛІТИЧНОМУ ПРЕДСТАВНИЦТВІ І РОЛЬ ГРОМАДСЬКОГО СЕКТОРУ В ЇЇ РОЗВ'ЯЗАННІ	129
Басаурі Зюзіна А. М. (<i>НПУ імені М.П. Драгоманова, Україна</i>) ГЕНДЕРНА КРИТИКА КЛАСИЧНИХ ТЕОРІЙ У РЕЛІГІСЗНАВСТВІ	132
Богинська І., Володченко Ж. (<i>НДУ імені Миколи Гоголя, Україна</i>) ВПЛИВ ЕКРАННОГО НАСИЛЬСТВА НА ДІТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ (ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ)	133
Боженко А.А., Татяненко М.О., Акбаш К.С., (<i>ЦДПУ імені Володимира Винниченка, Україна</i>) СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ІНДЕКСУ ГЕНДЕРНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	135
Бойко О. (<i>НДУ імені Миколи Гоголя, Україна</i>) ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ: ЗДОБУТКИ ТА ПРОБЛЕМИ	136
Бондар О. (<i>Borys Grinchenko Kyiv University, Україна</i>) ВИТОКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ГЕНДЕРНИХ МОВОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	138
Бондаренко Г. (<i>НДУ імені Миколи Гоголя, Україна</i>) ВРАХУВАННЯ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ	141
Бутенко О. (<i>УДПУ імені Павла Тичини, Україна</i>) ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У КОНТЕКСТІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ	143
Вовчемис К. (<i>НДУ ім. Гоголя, Україна</i>) ГЕНДЕРНЕ НАСИЛЬСТВО СЕРЕД ДІТЕЙ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ. ДОСВІД США	145

5. Неefективний моніторинг процесу виконання гендерних програм та заходів.
 6. Недостатній рівень гендерної культури та гендерної компетентності серед працівників державного апарату, які мають планувати та реалізовувати гендерні зміни.
 7. Низький рівень представництва жінок в органах влади у суспільному та політичному житті, що обмежує їхні можливості впливати на прийняття рішень, що стосуються гендерних проблем.
 8. Існування розриву між теоретичним осмисленням гендерних проблем і запитамі повсякденної соціальної практики впровадження в життя гендерної рівності.
 9. Недостатній рівень розповсюдження інформації про міжнародні документи і національне законодавство, які встановлюють рівні права і можливості чоловіків і жінок.
 10. Неналежний рівень гендерної освіти та популяризації гендерних знань.
- Суттєво покращити ситуацію у цій царині могли б наступні кроки: поширення гендерних знань та різних форм гендерної освіти; підвищення через систему квотування рівня представництва жінок в органах влади у суспільному та політичному житті; посилення кадрової, організаційної та фінансової підтримки державних структур, які відповідають за розробку та практичну реалізацію гендерної політики; підвищення через систему перепідготовки гендерної компетентності працівників державного апарату; підтримка гендерних досліджень у різних галузях знань, розширення кола науковців, які займаються гендерною проблематикою, збільшення кількості спеціалізованих видань; створення у ЗМІ середовища для обговорення гендерних проблем; залучення неурядових організацій та громадськості до процесу формування та реалізації гендерної політики.

Список використаних джерел:

1. Бакуменко В. Теоретико-методологічні засади гендерної політики: закономірності та фактори вибору. // Збірник наукових праць Української Академії державного управління при Президентові України. – 2004. – № 1. – С. 14-24.
2. Грицяк Н. Формування гендерної політики в Україні: проблеми теорії, методології, практики: монографія / Наталя Грицяк. – К.: Вид-во НАДУ, 2004. – 384 с.
3. Кормич Л. І. Гендерна політика в аспекті соціальної відповідальності держави і суспільства / Л. І. Кормич // Держава і право. – 2008. – № 40. – С. 574-579.
4. Левченко К. Б. Міжнародний досвід реалізації принципів гендерної рівності та спроби його заперечення в Україні // Право і безпека. – 2013. – № 2. – С. 38-45.
5. Сербіна Н. Реалізація гендерної політики в Україні / Н. Сербіна // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Серія: Міжнародні відносини. – 2009. – № 37. – С. 12-17.
6. Сергієнко Т. І. Формування гендерної політики в Україні (теоретико-методологічний аналіз) / Т. І. Сергієнко // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2004. – Вип. № 19. – С. 140-149.
7. Терлецька І. Гендерні аспекти політики: спроба синтезного аналізу / І. Терлецька // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2010. – № 3. – С. 77-85.

Бондар О.

(Borys Grinchenko Kyiv University, Україна)

ВИТОКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ГЕНДЕРНИХ МОВОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Останнім часом незгодженість у підходах до цілей, теоретичних концепцій та методології гендерних лінгвістичних досліджень призвели до перегляду наукових принципів вивчення категорії статі та лінгвістичних механізмів прояву гендеру в мові та мовленні, що обумовлює необхідність простежити останні тенденції гендерних розвідок, які презентують різні наукові напрями та концепції гендерної лінгвістики у західному мовознавстві.

Сучасна наука чітко розмежовує поняття «статі» як біологічно детермінованої категорії й «гендеру» як культурно й соціально визначеної категорії. Гендер визначений як поняття, яке не має остаточних та однозначно окреслених меж, а маскулінна та фемінінна поведінка визнається як континуум, а не як дихотомія [10; р. 159], відповідно, особа може самовизначитися щодо власного місця на вісі маскулінність-фемінінність. Тим не менше, актуальним є також усвідомлення значущості біологічного параметра як вихідної точки соціально важливого поділу на чоловіче і жіноче. Останні тенденції гендерних досліджень у лінгвістиці стають більш очевидними при зіставленні основних напрямів гендерної лінгвістики.

Традиційно гендерні особливості мовлення пояснювалися біологічними, психологічними та соціально-культурними причинами. На даному етапі західні мовознавці виділяють два основних напрями досліджень, які зробили найбільший внесок у розвиток гендерної лінгвістики: варіаціоністський та інтеракційний [3; р. 332]. Суть першого напрямку полягає в пошуках підтвердженнь гендерно специфічної мовленнєвої поведінки. До ранніх емпіричних варіаціоністських досліджень відносять польові дослідження В. Лабова та П. Траджила в області фонології, які свідчили про вживання стандартних, більш престижних форм жінками в межах однієї соціальної групи [14, 15], зараз соціолінгвістичні дослідження [6]. Інтеракційний підхід спрямований на дослідження гендерно специфічної комунікації у різних контекстах. В межах даного підходу виокремлюють три впливові теорії: дефіцитності (deficit), домінування (dominance), диферентності чоловічої і жіночої мов (difference) або гендерних субкультур (gender subcultures). Основу теорії дефіцитності, яка виходить із невпевненості, слабкості жінки та, відповідно, «неповноцінності» жіночого мовлення порівняно з чоловічим закладені Р. Лакоф, яка вводить термін «жіноча мова» (*women's language*) і виділяє ознаки жіночого мовлення. Теорія домінування у комунікації репрезентована дослідженнями асиметричних моделей ведення діалогу, спричиненими нерівним статусом чоловіка та жінки, а саме: переривання розмови, контролю над темами розмови, мовчання [7, 15]. Гіпотеза «теорії двох культур» або «теорії розбіжностей», вперше сформульована Д. Мальцем та Р. Боркер, ґрунтується на ідеї про те, що гендерна сегрегація в дитинстві веде до вироблення особливих мовних практик, різних у чоловічому і жіночому середовищах.

Більш сучасний підхід, на якому зупинимося детальніше, отримав назву теорії перформативності (від англ. *perform* «виконувати, здійснювати»), його вважають радикальним напрямом, оскільки відкидається існування будь-якого зв'язку (реального чи символічного) між статтю й гендером. Дослідники спираються на постмодерністську гіпотезу, згідно з якою гендер є тим, що індивід виконує, а не тим, чим він чи вона є [4; р. 6-7]. На засадах соціокультурної природи «гендер» трактують як конвенційний ідеологічний конструкт, в якому акумульовані уявлення про те, що означає бути чоловіком або жінкою в певній культурі [1; с. 239]. Ми погоджуємося з думкою А. П. Мартинюк, яка вбачає прорахунки теорії перформативності у баченні гендерної ідентичності як результату індивідуальної діяльності та неврахуванні соціального контекста, який обмежує вибір індивіда регулятивними нормами конкретного лінгвокультурного соціума [2; с. 304]. Представники інтерактивного підходу, менш радикального постмодерністського напрямку, визначають гендер як інтерактивне досягнення, підкреслюючи, що перформативність значною мірою є відтворенням регулятивних та владних соціокультурних норм, котрі формують культурно обумовлені очікування, в тому числі в межах традиційної системи статевих відносин. До нових тенденцій, що впливають з соціально-конструкціоністського підходу, відносимо зростання уваги до взаємовідносин гендерної та сексуальної ідентичності. Так само як і гендер, сексуальність сприймається як нестійка багатогранна форма ідентичності, яка сконструйована та здійснюється через поведінку та мовлення [3; р. 336], як проілюстровано дослідженнями К. Холл та С. Кізілінг [8, 11]. Відповідно, актуальності набувають дослідження мовлення людей, що ідентифікують себе з сексуальними меншинами. Даний підхід піддає критиці Дж. Холмс, яка зазначає, що антиесенціалізм зайшов занадто далеко, унеможливаючи бачення жінки частиною пригніченої соціальної групи, незважаючи на існуючі в сучасному суспільстві репресивні статеві норми та соціальні очікування, особливо у сферах бізнесу та політики. Дослідниця закликає до повернення до делікатного есенціалізму та вимагає повернути жінку до центру гендерних лінгвістичних досліджень [10].

Значною віхою та свідченням незгасаючого інтересу до гендерних питань у мовознавстві стало заснування у 2007 році окремого академічного журналу *Language and Gender*, який став платформою висвітлення актуальних питань гендерної лінгвістики та дозволив нам виділити основні останні тенденції даного розділу мовознавства [13].

Як мовлення частіше розглядається крізь призму різноманіття дискурсів, так і в гендерну лінгвістику увійшло поняття діяльнісних спільнот (Communities of Practice), тобто таких, що складаються навколо практичного рішення спільної задачі, а їх учасники поділяють способи говорити, цінності, сподівання. Термін, запроваджений педагогом Е. Венгером, автором соціальної теорії навчання, в 1991 році, був уведений у лінгвістику вченими П. Екерт та С. Макконнел-Гінет, які вважають, що лінгвістичне гендерне дослідження має базуватися на детальному розгляді соціальних та мовних практик певних діяльнісних спільнот. Дослідниці закликають до уникнення узагальнень, спрямувавши увагу на конкретне. Гендер, як один з аспектів особистості, постійно створюється та змінюється у різних формах взаємодії з іншими членами певної діяльнісної спільноти [6]. Введення в дослідницький категорійний апарат поняття «діяльнісні спільноти» поклало початок новому,

надзвичайно продуктивному напрямку сучасних наукових розвідок, оскільки географія дослідження не обмежується західними розвиненими країнами, увага дослідників сфокусована на спільнотах з різною гендерною ідентичністю в різних культурах на основі різних мов [14]. Разом з тим, в науковому середовищі спостерігаємо зростання інтересу до соціолінгвістичних досліджень та відродження «нового біологізму», або біологічного есенціалізму, пов'язаного з питанням різної будови та функціонування центральної нервової системи чоловіків та жінок [5].

Потрібно зазначити, що останнім часом характерне використання широкого діапазону методів: корпусна лінгвістика, конwersаційний аналіз, контент-аналіз, критичний аналіз дискурсу, соціолінгвістичні методи, та інші, в тому числі міждисциплінарні. Для низки досліджень властиве одночасне використання декількох методів, отже одна з найбільших важливих тенденцій сучасної гендерної лінгвістики є схильність до плюралізму дослідницької методології. Різні методи доповнюють один одного і мають сукупну експланаторну силу [14].

Отже, останні десятиріччя гендерних мовознавчих досліджень збагатили уявлення лінгвістів про складність, мінливість гендеру як явища, яке по-різному проявляє себе в мовленні. Багатогранність гендеру також вимагає усвідомлення неоднорідності гендерних мовних практик у різних діяльносних спільнотах. Роль статі не абсолютна, адже певна мовленнєва поведінка може бути обумовлена крім гендерної приналежності низкою інших факторів. Разом з тим, все ще спостерігається збереження впливу традиційних статевих норм та стереотипів на мовлення, відповідно необхідна гнучкість у застосуванні теоретичних та методологічних підходів дослідження гендеру.

Список використаних джерел:

1. Гриценко Е.С. Язык как средство конструирования гендера: дис. доктора філол. наук: 10.02.19 / Е.С. Гриценко. – Нижний Новгород, 2005. – 405 с.
2. Мартинюк А. П. Гендер як конструкт дискурсу / А. П. Мартинюк // Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен: [кол. Монографія]; [під загальн. ред. І. С. Шевченко]. – Харків: Константа, 2005. – С. 295-318.
3. Baxter J. Gender / J. Baxter The Routledge Handbook of Applied Linguistics Edited by James Simpson Routledge London, 2011. – P. 331-343.
4. Butler J. Gender Trouble: feminism and the subversion of identity / J. Butler. – London: Routledge. – 1990. – 172 p.
5. Cameron D. Unanswered questions and unquestioned assumptions in the study of language and gender: Female verbal superiority / D. Cameron // Gender & Language. – Equinox Publishing. – Vol. 1.1 – 2007. – P. 15-25.
6. Eckert P., McConnell-Ginet S. Putting communities of practice in their place / P. Eckert, S. McConnell-Ginet // Gender & Language. – Equinox Publishing. – Vol. 1.1. – 2007. – P. 27-37.
7. Fishman P. Interaction: the work women do / P. M. Fishman // Social Problems. – Oxford: Oxford University Press, 1978. – Vol. 25/4. – P. 397-406.
8. Hall K. Lip-service on the fantasy lines / K. Hall // Gender Articulated: Language and the Socially Constructed Self / ed. K. Hall, M. Bucholtz – Routledge, 1995. – P. 183-216.
9. Holmes J. An Introduction to Sociolinguistics / J. Holmes. – Abingdon: Routledge, 2013. – 489 p.
10. Holmes J. Social constructionism, postmodernism and feminist sociolinguistics / J. Holmes // Gender & Language. – Equinox Publishing. – Vol. 1.1. – 2007. – P. 51- 65.
11. Kiesling, S. Playing the straight man: displaying and maintaining male heterosexuality in discourse / S. Kiesling // Language and Sexuality Reader. – Routledge, 2006. – P. 118-131.
12. Labov W. The Social Stratification of (r) in New York City Department Stores / W. Labov // Sociolinguistics / ed. N. Coupland, A. Jaworski – Macmillan, 1997. – P. 168-178.
13. *Language and Gender* – Equinox Publishing Ltd, 2007-2017. – [Електронний ресурс]– Режим доступу: <https://journals.equinoxpub.com/index.php/GL/index>
14. Trudgill P. Sex, Covert Prestige and Linguistic Change in the Urban British English of Norwich / P. Trudgill // Language in Society. – Vol. 1(02). – 1972. – P. 179-195.
15. Zimmerman D. Sex Roles, Interruptions and Silences in Conversation / Zimmerman, Don H. and Candace West // Language and Sex: Difference and Dominance / ed. By B. Thorne and N. Henley – Rowley, MA: Newbury House, 1975. – P. 105-129.

Бондаренко Г.
(НДУ імені Миколи Гоголя, Україна)

ВРАХУВАННЯ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Процес становлення української держави відбувається в умовах світових гендерних перетворень. Проблема гендерної освіти та виховання є відносно новою. Багато її аспектів ще й сьогодні залишаються малодослідженими і потребують ґрунтовного вивчення.

Актуальні питання гендерної культури, технологій упровадження принципів гендерної демократії у сфері сучасного освітнього простору розглядаються у працях В. Агєєвої, Т. Булавіної, Л. Бут, С. Вихор, Т. Говорун, Н. Грицяк, І. Жерьобкіної, І. Зверєвої, Г. Лактіонової, Н. Лавриченко, О. Суислової та ін. У сучасній українській педагогіці гендерну проблематику ґрунтовно досліджують В. Кравець, І. Мунтян, О. Цокур та ін.

Визнання дискримінації жінок, обмеження їхнього доступу до влади та інших ресурсів – одна з важливих умов гендерного виміру навчально-професійної підготовки майбутніх соціальних працівників. Готовність до урахування гендерного підходу має комплексний характер та визначається такими критеріями:

- мотиваційна готовність – вивчення та усвідомлення свого власного потенціалу та його впливу на хід виховного процесу;
- теоретична готовність – наявність достатнього рівня знань у напрямку гендерного виховання студентів;
- практична готовність – наявність комунікативних, психологічних, організаторських умінь щодо здійснення різних форм з урахуванням гендерного підходу;
- готовність до творчості і співпраці – відкритість і сприйняття всього нового, здатність до експерименту, пошуків та інновацій; розробка колективних творчих заходів з урахуванням гендерного підходу майбутніх соціальних працівників; вивчення та уточнення гендерного портрету груп студентів та впливу особистості викладача на характер взаємодії зі студентами.

Кожен студент – це не абстрактна нейтральна цілісність, а майбутня доросла жінка або чоловік. На розумінні цього і ґрунтується гендерна модель. Такий підхід передбачає виховання гармонійного розвитку у студентів рис фемінності та маскулінності з врахуванням психофізіологічних особливостей (інтелектуальної та емоційної сфер особистостей чоловіків і жінок, поведінки і характеру, взаємодії між ними).

Дидактична модель гендерного підходу до підготовки майбутніх соціальних працівників має свою мету і завдання, основні принципи, зміст і складові частини.

Метою гендерного підходу у підготовці студентів є таке формування особистості юнаків і дівчат, щоб вони були:

- вільними від гендерних стереотипів;
- відповідальними за свою поведінку і міжособистісні взаємини;
- рівними у самовираженні в усіх сферах життя демократично орієнтованого суспільства;
- незалежними від традиційних поглядів на роль і місце жінок та чоловіків в суспільстві.

До завдань належать:

- формування мотивації та основних умінь особистості студентів, необхідних для рівноправної участі у суспільному житті;
- сприяння становленню активної життєвої позиції особистості щодо реалізації ідеалів і цінностей гендерної демократії в Україні, усуненню дискримінації і захисту прав студентів;
- формування громадянської позиції щодо вирішення проблеми рівноправної участі дівчат-студентів у факультетських студрадах, студентському самоврядуванні.

Базується гендерний підхід на таких принципах:

- гуманізм – забезпечення рівних прав і свобод чоловіків і жінок має пріоритетний характер; виховання гендерної свідомості та гідності, а також розуміння його значимості;
- демократичність – виховання прагнення до соціальної солідарності, справедливості, уміння конструктивно діяти і приймати гендерно збалансовані рішення;
- наступність і безперервність – постійне розширення інформаційних і практичних кроків гендерного виховання у дошкільній, середній та вищій освіті, а також самоосвіті;
- міжпредметність – отримання гендерних знань під час вивчення різних навчальних предметів; узгодження змісту навчальних програм з метою і завданнями гендерного підходу;